
Prostor na UK: Právnická fakulta

Prostor na UK: Právnická fakulta

Charakteristické trojúhelníkové průčelí s československým státním znakem a nápisem Universita Karlova zdobí budovu Právnické fakulty UK od samého počátku. Dominanta vltavského nábřeží přestála obsazení nacisty i ničivou povodň roku 2002.

Roku 1907 zadal rektor prof. Jaroslav Hlava ke zpracování projekt na novou ústřední budovu české Karlo-Ferdinandovy univerzity. Své místo v ní měla najít právnická fakulta, jež doposud sídlila jen v několika málo místnostech v Karolinu, a přesunout se měly i některé další složky univerzity, kterým již nepostačovaly prostory rektorátu. Druhá budova, náležející německé části univerzity, měla vzniknout hned na druhé straně ulice.

Hlavním architektem se stal Jan Kotěra, jeden z tvůrců české architektonické moderny. Základní kámen budovy byl položen již roku 1908, na své dokončení si však fakulta musela počkat ještě více než dvacet let. Plánování a výstavbu nové části univerzity totiž přerušila první světová válka. Po jejím skončení bylo rozhodnuto, že budova nebude sloužit jako univerzitní centrum, ale celá připadne právnické fakultě. Německá část nakonec nevznikla vůbec. Další komplikací byla smrt architekta Kotěry, který plánům zasvětil poslední roky svého života. Projekt po něm v roce 1924 převzal jeho přítel a spolupracovník Ladislav Machoň a realizaci stavby konečně nic nebránilo. Roku 1931 byla dokončena a hned na jaře se pořádaly první přednášky a semináře. Machoň původní plán Jana Kotěry dodržel do poslední tečky, doplnil jej pouze o vlastní interiérové vybavení.

„Po technické stránce je velmi zajímavé, že budova je vystavěna na železobetonových pilířích. Jsme hned vedle Vltavy a podloží je zde poměrně nestabilní, takže fakulta nemá žádnou základovou desku. Kotěra se nejspíš nechal inspirovat moderními železobetonovými stavbami v Americe,“ uvádí Aleš Hájek, vedoucí provozního oddělení PF UK. Právě železobetonové pilíře, které křížují celou budovu, tvoří charakteristický vzhled „bazénu“, jak bývá přezdíváno prosklené atrium fakulty. „Druhé takové je v Collegiu maximu, největší posluchárně Univerzity Karlovy,“ dodává Aleš Hájek.

Na svou dobu byla budova právnické fakulty skvěle vybavena. Od svého vzniku tak nemusela projít žádnou významnější přestavbou, vysvětluje Hájek: „Byly zde instalovány elektrické posuvy tabulí, střešní roletové systémy, pokročilá vzduchotechnika zásobující velké posluchárny čerstvým vzduchem, a dokonce pater noster. Náš oběžný výtah momentálně prochází rekonstrukcí, na jaře by však už měl být uveden do provozu.“ Původně prý byly na fakultě dva pater noster. „Ten druhý byl nejspíš v sedmdesátých letech vybourán, aby vzniklo místo na výtah moderní. Není to zase tak dlouho, ale zatím jsem nenarazil na nikoho, kdo by si to pamatoval. Ve starých plánech jsem nicméně našel, že tu druhý pater noster byl.“

K větším stavebním úpravám tak došlo teprve koncem 20. století, kdy byla rekonstruována knihovna, která byla rozšířena o původní tělocvičnu. Unikátem knihovny zůstává místnost starých tisků, v níž najdeme 574 titulů z let 1487–1900. Velkou zkouškou budova prošla během ničivých povodní roku 2002. Zaplaven byl celý druhý suterén, povodeň nenávratně zničila téměř polovinu depozitáře. Mezi lety 2004–2007 byla zahájena vestavba do půdních prostor fakulty. Zpřístupněním obou křídel půdy vzniklo pět nových seminárních místností, počítačové učebny a především skutečná kopie jednací síně, která studentům slouží k nácviu průběhu soudního procesu.

Unikátní, ale málo známý je tajný průchod ve vrátnici, který najdeme ukrytý pod stolem vrátného. Po otevření nenápadných dveří v bočnici stolu se ukážou točité schody, dříve vedoucí do bytu v prvním suterénu. Vrátný to do práce opravdu neměl daleko. „Stačila by mi alespoň malá komůrka na občas,“ komentuje bytovou situaci na fakultě současný vrátný.